

Az idei évet sikeresnek könyvelheti el gróf Széchenyi István, annak ellenére, hogy még véget sem ért. Nem csak, hogy legnagyobb programjában előrelépést nyújt az újonnan alakult Lánchíd Részvénytársaság, hanem magánéletében is óriási előrelépést ért el, hogy egyszóval mondjam, megházasodott (amit a februári különkiadásunkban részletesebben közöltünk). 45 év magányát megtörte ez év februári havának negyedik napján, a krisztinavárosi Havas Boldogasszony templomban Maria Crescentia Caroline Maximiliana von Seilern und Aspang grófnéval. A hölgy szívéért több mint 12 éven át epedezett, és most megadta a sors. A Széchenyi rezidencia újra megtelt étellel.

Az esküvő után a pesti körökből néhány rosszindulatú megjegyzés érkezett, miszerint Széchenyi egy osztrák származású hölgyet vett el, aki ráadásul özvegy 7 gyermekkel. Ezeket az állításokat viszont maga Crescence törte le, miszerint ezelőtt is magyar nemessel volt házasságban, illetve ő mindenben támogatni fogja férjét, ami majd megsegíti és előre lendíti a hazát. Ráadásképp, már ő is képes beszélni magyarul, akár még szavalni is tud ezen a csodálatos nyelven.

A pár közt mostanában egyre gyakrabban hangzanak el viták különböző megosztó témákról, a legutóbbi például a nők közéletben való elfogadásáról szólt. Széchenyi most reformer szokásainak ellenére inkább a konzervatív vonalat támogatta, miszerint a nőnek a politikába nem ildomos beleszólnia, hagyja azt inkább a férfiak bajának. A vita addig sodródott, hogy Crescence-nak olyan ötlete támadt, ami teljesen a feje tetejére állította a kastélyt: rendezzenek egy „fordított napot”.

Egy olyan eseményt, ahol a társadalmi szabályok, kötelességek és jogok átszállnak egy a társadalmi létrán, a túloldalon álló személyre. Ezt az ötletet Széchenyi elsőképp hevesen ellenezte, viszont több héten át tartó unszolás után, engedett a szíve a nemesnek és igent mondott. Az időpontot kijelölték ez évnek október hatodikára, ahová a mi szerkesztőségünket is meghívták, viszont szigorú szabályokat kötöttek ki, miszerint csak egy újságíró küldhetünk ki és bizonyos dolgokról nem számolhatunk be nyilvánosan.

Főszerkesztőnk, összehívatta az eddigi legjobb cikkeket készítő újságírócsapatát, név szerint Molnár Vivient, Szalai Adriánt és Tóth Ákost. Igen, most meglepődhet a kedves olvasó, de a mi újságunk nőket is foglalkoztat, amire büszkék vagyunk. Ugyanis fiatal újságíróhölgyünk, korának ellenére nagyon tehetséges és többször is jelentetett meg sikeres cikkeket újságunkban. A két férfiú önszántából átadta a cikket a kolleginának, miszerint ez egy neki való témakör.

Meglepő módon az érkezésemkor nem egy cselédlány nyitotta ki a vaskaput, hanem maga Crescence. A grófnőt csak arcvonásaiból ismertem fel, ugyanis a megszokott színes nemesi ruházata helyett egy dísztelen, mattszínű cselédi gúnya takarta alkatát. De mindhiába, az öltözéke nem tudott félrevezetni, látszott róla, hogy nem mindennapos viselete ez. Fekete haját keszkenővel rejtette el. Arcát nem díszítette sem pír, sem rúzs, de mégis sima volt. Rólam az őszinte meglepettség rítt le. Legmerészebb álmaimban sem gondoltam volna, hogy valaha a grófnőt cselédsorban fogom látni. Mi folyhat ebben a házban?

Amíg bekísért a fogadóterembe, elmesélte, hogy mi vezetett ehhez a naphoz, és hogy egyáltalán mi történik most itt. A mai napra mindketten elvetették főnemesi rangjaikat és kiváltságaikat, megpróbálják átélni s átérezni a más társadalmi osztályokban élők mindennapjait, vágyait.

De sajnos sietnie kellett, ugyanis már a főszakácsasszony várta őt a konyhában, ahol a délelőttöt fogja tölteni a többi cselédlánnyal, ő is segédkezni fog a mai ebéd elkészítésében. Még röviden maga után vetette, hogy majd a gróf Úr beljebb tessék eljárnak majd engem.

Én lerogytam az egyik székbe és megpróbáltam összeszedni gondolataimat. Amíg a behívásra vártam, átgondoltam, hogy mire is jó ez az úri játék. Miért kell ezt most ekkora dombra verni?

Morfondírozásom közepette megszólalt a csengő és ajtót nyitott, maga a gróf Úr. Ő sem a megszokott napi pompás viseletében állt előttem, hanem egy egyszerű polgári köntösben, alatta valamiféle nagyon egyszerű fehér inggel. Nadrágján meglátszottak apró festékcseppek, melyek arra utaltak, hogy Széchenyi Úr most a polgári, művészi életet próbálja magáénak tenni. Arca beesett volt, szemei alatt sötét karikák éktelenkedtek. Látszódott rajta teljes egészében, hogy megviseli az a rengeteg munka, amit a hazáért tesz. Arcát most nem díszítette nagy körszakálla, éppen csak valami pöhű, ami egy hét alatt nő az ember arcára. Haja igazolatlanul terült el homlokán, hátul pedig furcsa csomókban állt össze hajkoronája. Az élettapasztalt férfi arcát is mindenhol festékcseppek borították, kezéről nem is beszélve. Bal kezében még festéktálcát tartott, rajta mindenféle színkombinációval, jobb kezével pedig megtörölte verejtékes homlokát.

Miután jobb kezéről letörölte a sok kulimászt, rögtön kezét csókolta, ahogy egy úriembernek illik. Ezután bekísért a kastély belsejébe, miközben ő is elmesélte az eseményeket, ami a mai napot hozta eredményül. Egészen a dolgozószobájáig vezetett, amit a mai napra ideiglenesen festőműhelynek rendezett át. Az asztalokat és székeket mind a falnak tolta, hogy ne foglalják el feleslegesen a helyet a művész úr előtt.

A szoba közepén egy hatalmas festőállvány terpeszkedett belefogva már a vászon. Az egyik saroknak már neki volt támasztva egy korai zseni műve. A színei nagyon elmosódtak és szinte kivehetetlen volt az egész kép témája. Az íróasztalának polcán ott sorakoztak a gróf Úr eddigi, már összefűzött kéziratjai, többek közt

olyan remek, mint a Hitel vagy a Stadium. De ott álltak azok a művek is, amiket neki vagy róla írtak. A falon fel volt akasztva Barabás Miklós legújabb festménye Széchenyiről, amit ez év tavaszán festette.

Széchenyi beismerően vázolta fel még silány tehetségét a festészethez, viszont bemutatta a ma reggel készített gyakorlómunkáját, egy tájképet.

Alighogy ezt végigmondta máris egy inas lépett be a nyitott ajtón és közölte, hogy megérkezett a művész Úr. „Vezesse be!”, ennyit adott Széchenyi válaszként. Egy kínos csendben eltöltött perc után meg is érkezett, nem más, mint Barabás Miklós. Elnézést kért késedelméért és elmagyarázta annak okát. Hangjában lehetett hallani a sietség és loholás okozta fáradalmat. Széchenyi megnyugtatta a még mindig hevesen bocsánatért esdeklő Barabást, és tisztázta, hogy miért lett ma Nagycenkre hívatva. Elmagyarázta, hogy hálája jegyül most szeretné ő is egy festménnyel jutalmazni a művészt az idén tavasszal festett portréjáért, viszont szeretné, hogy felesége is részt vegyen a folyamatokban, s ezután elsietett kedvese után.

Vissza is érkezettek nemsokára. Most már a grófnőhöz illő ragyogó ruhájában jelent meg. Kedvesen mosolyogtak egymásra és halkán beszélgettek, amíg be nem léptek a terembe. Ezután Crescence is illedelmesen üdvözölte a látogatót s végül pedig a festővászon elé állította.

Széchenyi nekiállt a nagy munkának s pingált szüntelen. De a festmény nem olyanra sikeredett, mint amilyenre gondolhatott a lefestésre váró alany. A házaspár a festmény készítése közben folyamatosan kuncogtak és mosolyogva várták a mű elkészülését. Nem

szaporítom a szót, mert a kép magáért beszél. Amit viszont sajnos nem láthat az olvasó, az

Barabás arca, amint meglátta a nagy művet s elszörnyülködött, hogy micsoda gúnyt úztek belőle. A grófpár viszont hangos kacajba tört ki, amint meglátták tréfájuk végeredményét.

A nagy mulatságban viszont nem osztozott Barabás, akinek fejét előntötte a vörös méreg. Ajkai remegtek, üvölni akartak, de nem tehetett, ugyanis mégis egy főnemessel áll szemben. Összeszedte megmaradt higgadtságát és kifejezte nemtetszését a kép iránt. Szerinte az ily fajta komédia nem illik az olyan művelt emberhez, mint Széchenyi.

Barabás már készen állt kivájni Széchenyi szemét, amikor közük lépett Crescence és csillapító szavakat intézett a két kakaskodó közé. Higgadtan elmagyarázta neki, hogy ez a festmény nem a művész Úr kigúnyolására készült, sőt inkább ezzel szeretnék elismerni tehetségét. Hogy kívülről mily egyszerűnek tűnik az ecset vonogatása, mégis mennyire nehéz, hogy egy kép összeálljon, úgy, ahogy szeretnénk. A gróf Úr csak betekintést kívánt nyerni a festészet titkaiba.

Végül elérkezett az ebéd ideje, ahol már mindenki a saját megszokott énjével ült az asztalhoz. Crescence és Széchenyi az asztalfőnél halkán pusmogtak, amíg vártuk, hogy megérkezzen az étel. Mikorra kihozta a felszolgálószemélyzet a grófnő kurtán közölte az ott ülőkkel, hogy az eléjük felszolgált éték az ő keze munkája is egyben. Mindenki kíváncsian fürkészte a tányérját

és gyanakvóan kóstolt, de kellemesen kellett meglepődnünk, ugyanis fenségesek voltak a különböző fogások.

Miután befejeztük az ebédelést, Széchenyi poharáért nyúlt és felemelte a magasba, jelezve, hogy tóosztot szeretne intézni felénk.

„Szeretném megköszönni mindenkinek a mai napot. Ez a pár különleges óra eseményei rengeteget fognak segíteni jövőbéli munkáimban. Felnyitotta még jobban a szemem, hogy mi hiányzik egyes embereknek az életéből és, hogy hogyan lehetne ezeken a hiányokon segíteni. Mivel addig nem érthetem meg igazán azoknak az életét, akikért küzdök, amíg nem érzem meg saját bőrömmön, hogy milyen is az. Szeretném különösképp megköszönni drága feleségemnek, Cresentiának, aki javasolta ezt az ötletet, és kitartóan küzdött érte, amíg nem bólintottam rá. Pedig ő volt az, aki a legnehezebb sorsot élte át, a cselédlétet. Köszönöm Barabás Miklósnak is, hogy elfogadta a meghívást és, hogy nem sértődött meg azon a tréfán, amit úztunk magán. És még szeretném megköszönni az újságíróhölgynek, hogy figyelemmel követte a mai napot és remélem, hogy közli ezt az eseményt minél hamarabb. Álljon ez példaként minden más magyar nemesnek, akik még nem hódoltak meg az új világ tanai előtt.”

Irodalomjegyzék:

Steve Nording: Széchenyi István magánélete

Fábri Anna: Hétköznapi élet Széchenyi István korában

<https://mek.oszk.hu/02200/02228/html/03/216.html>

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/szechenyi_szerelmei/

https://hu.wikipedia.org/wiki/Seilern_Crescence

https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C3%A9chenyi_Istv%C3%A1n

<https://www.estori.hu/aktualitaso/a-lanchid>

Képforrások

1. ábra: <http://www.nagycenkikirandulas.hu/nagycenk/szechenyi-kastely.html>

2. ábra:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C3%A9chenyi_Istv%C3%A1n#/media/F%C3%A1jl:Barabas-szechenyi.jpg

3, 4. kép: Saját képek